

PREDSLOV

Medzinárodný Deň Dunaja oslavujeme od 2004 každoročne 29. júna. Tento sviatok podporuje Medzinárodná komisia na ochranu rieky Dunaj (ICPDR) aj Európska únia. Cieľom dňa je oslava čistej a bezpečnej rieky a pripomenutie si významu ochrany Dunaja ako prírodného zdroja.

V tento sviatočný deň sa organizujú rôzne podujatia pre verejnosť, špeciálne sa pripravuje bohatý program pre deti a mládež. Sviatok Medzinárodného dňa Dunaja je významným dňom aj pre Slovenský hydrometeorologický ústav, pre jeho pracovníkov, pre propagáciu jeho činností. Európska vodná magistrála Dunaj je symbolom integrácie Európy a tradičnej spolupráce podunajských štátov na poli hospodárstva, obchodu, vedy, kultúry, športu a samozrejme v oblasti životného prostredia. Na Slovensku, ktorým preteká iba v dĺžke 172 km, patrí do povodia Dunaja až 96 % plochy a túto plochu tvoria povodia jeho slovenských prítokov Moravy, Váhu s Nitrou, Ipľa a zbernej oblasti Tisy, so slovenskou časťou povodí Slanej, Bodvy, Hornádu a Bodrogu.

Slovenský hydrometeorologický ústav prostredníctvom **štátnej hydrologickej služby** a v súčinnosti **so štátnou meteorologickou službou** vykonáva operatívny monitoring hydrologických a meteorologických prvkov, na základe ktorého vydáva hydrologické predpovede a výstrahy ako neoddeliteľnú súčasť zabezpečenia územia pred povodňami a inými prírodnými nebezpečnými javmi.

V oblasti vody SHMÚ ďalej vykonáva sledovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd, bilancovanie ich množstva a kvality, a hodnotí a analyzuje ich krátkodobé a dlhodobé zmeny. Kontinuálne sleduje hydrologické procesy a umožňuje spoznávať ich zákonitosti.

Pre rozhodovací proces štátnej vodnej správy SHMÚ vedie Súhrnnú evidenciu o vodách, Národný register znečisťovania, zabezpečuje údaje o kvantite a kvalite vodných tokov a podzemných vôd a o ich využívaní

Systematické monitorovanie a hodnotenie klimatického systému, ktorého voda je neoddeliteľnou súčasťou, je súčasťou ochrany a udržateľného využívania vodných zdrojov Slovenskej republiky. Systematickým monitorovaním stavu vôd a ovzdušia štát získava presné informácie o kapacite a režime vodných zdrojov, ich vývoji, a tak môže identifikovať a hodnotiť dôsledky umelých zásahov do režimu vodných zdrojov. V konečnom dôsledku štát teda pozná limity, po prekročení ktorých dochádza k zhoršovaniu vodných zdrojov a narušovaniu životného prostredia.

Okrem monitorovania stavu vôd a ovzdušia na našom ústave, na základe poverenia Medzinárodnej komisie na ochranu Dunaja, sústreďujeme aj údaje o kvalite vôd z celého povodia Dunaja, spravujeme databázu týchto údajov a pravidelne pripravujeme ročenku o stave vôd nielen zo siete odberných miest na toku Dunaj, a to od jeho prameňa v Nemecku až po jeho ústie v Čiernom mori, ale aj z jeho významných prítokov. Zároveň sa v rámci medzinárodnej spolupráce zúčastňujeme na úlohách, ktorých cieľom je najmä ochrana a racionálne využívanie vodných zdrojov v povodí Dunaja.

Súčasná Európa vyjadřila svoj záujem o ochranu vodných zdrojov v Rámcovej smernici o vode, v Povodňovej smernici a ďalších smerniciach rady. Kľúčovou ideou Rámcovej smernice o vode je dosiahnuť dobrý stav vôd, a to integrovanou ochranu vôd a dosiahnuť jednotný prístup štátov EÚ pre zabezpečenie dostatku kvalitných pitných vôd. Povodňovou smernicou chce rada Európy zabezpečiť v čo najväčšej miere ochranu pred povodňami a eliminovať následné škody v čo najväčšej miere.

V tomto roku sa už nachádzame v 2. cykle prípravy Plánov manažmentu všetkých povodí členských štátov Európskej únie a v 1. cykle prípravy Plánov manažmentu hodnotenia povodňových rizík. Slovenský hydrometeorologický ústav sa veľmi aktívne zúčastňuje v týchto procesoch. Ide o to, aby sa environmentálne ciele, teda dobrý stav vôd, stanovili takým spôsobom, aby sa ich dosiahnutie **dalo sledovať a kontrolovať**.

Dobre definované a aj systematicky vykonávané monitorovacie programy totiž **vždy predstavovali**, a v budúcnosti **budú** predstavovať reprezentatívny a objektívny zdroj informácií na popis nielen súčasného stavu životného prostredia, ale aj na odhad jeho možných zmien v budúcnosti.

V týchto dňoch si možno viac ako inokedy pripomínáme význam vody pre človeka a spoločnosť, pretože dnes už o potrebe ochrany vody a o racionálnom spoločnom využívaní Dunaja nikto nepochybuje. Aj pracovníci Slovenského hydrometeorologického ústavu sa pripájajú k miliónom ľudí v krajinách povodia Dunaja k oslavám Medzinárodného dňa Dunaja.

Ing. Jana Poórová, PhD.,
riaditeľka úseku Hydrologická služba
Slovenský hydrometeorologický ústav